

Asia: VN/12187/2020

Maksuvälinepetosdirektiivin täytäntöönpano

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kreetta Mäki-Kahra ja Jukka Haavisto

Suomen syyttäjäyhdistys ry:n lausunto maksuvälinepetosdirektiivin täytäntöönpanosta.

Suomen syyttäjäyhdistys ry (myöhemmin SSY) pitää maksuvälinepetosdirektiivin täytäntöönpanoa koskevia muutoksia lainsäädäntöön lähtökohtaisesti kannatettavina. Maksuvälinepetokset ovat usein valtioiden rajat ylittäviä, minkä vuoksi on tärkeää, että rikoslainsäädäntö on riittävän kattavaa kaikissa EU:n jäsenvaltioissa. Maksuvälinepetosten toimintaympäristö muuttuu nopeasti. Digitaalinen kehitys luo uusia maksutekniikoita ja uusia maksuvälineitä kuluttajille ja yrityksille. Teknologian kehityksen myötä on tärkeää, että lainsäädäntö on ajantasaista.

Sinänsä lainsäädäntömme vastaa jo nykyisellään suurelta osin direktiivin velvoitteita. Esitetyt muutokset maksuvälinepetoksesta, törkeästä maksuvälinepetoksesta, maksuvälinepetoksen valmistelusta, maksuvälineen määritelmästä ja oikeushenkilön rangaistusvastuun muuttamisesta päivittävät ja täsmentävät lainsäädäntöä vastaamaan digitaalista kehitystä.

Direktiivin velvoitteiden täyttämiseksi esitetään säädettäväksi uudesta maksuvälinerikoksesta. Rikoslain 37 luvun systematiikaksi esitetään, että maksuvälineen käytöstä säädettäisiin jatkossa maksuvälinepetoksena ja muista maksuvälineisiin liittyvistä teoista maksuvälinerikoksesta. Maksuvälinerikoksessa olisi kyse maksuvälineitä koskevasta erityissäännöksestä, joka syrjäyttäisi rikoslain 28 luvun 1 §:n varkaussäännöksen, rikoslain 33 luvun väärennyssäännösten, rikoslain 32 luvun kätkemisrikoksen (1-5§), rahanpesun (6-10§) tai rikoslain 33 luvun 4 §:n 1 kohdan väärennysaineiston hallussapitoa koskevan säännöksen soveltamisen.

Törkeän maksuvälinerikoksen ankaroittamisperusteiksi on esitetty erityistä suunnitelmallisuutta ja rikoksen tekemistä osana järjestäytynyttä rikollisryhmää. Kvalifiointiperusteiden osalta on otettava huomioon, että maksuvälineisiin liittyvillä rikoksilla tavoitellaan oikeudettoman taloudellisen hyödyn saamista ja voidaan aiheuttaa rikoksen uhreille vakavia taloudellisia seurauksia.

Maksuvälinerikoksessa on ehdotetun mukaisesti kyse muun muassa väärän maksuvälineen valmistamisesta tai väärentämisestä sekä laittomasti hankitun, väärän tai väärennetyn maksuvälineen hankkimisesta tai ostamisesta. Tältä osin SSY katsoo tarpeelliseksi, että kvalifiointiperusteena on myös huomattavan hyödyn tavoittelu, jolloin törkeän maksuvälinerikoksen kvalifiointiperusteet olisivat johdonmukaisia myös suhteessa törkeään maksuvälinepetokseen.

Haavisto Jukka
Suomen syyttäjäyhdistys ry